

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	17623 Гідрологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17623
Назва ОП	Гідрологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Багрій Сергій Михайлович, Дроздова Анжеліка Володимирівна, Мельник Надія Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.10.2023 р. – 28.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/muapd>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/muaou>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП Гідрологія передбачає здобуття поглиблених теоретичних знань, практичних навичок у сфері наук про Землю з фокусом на гідрологію, опанування загальних засад методології наукової діяльності, набуття компетентностей, рівень яких дозволяє бути конкурентоспроможним на ринку праці для ефективної професійної діяльності в галузі гідрології та управління водними ресурсами. ОПП відповідає Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Залучення стейкхолдерів до перегляду ОПП має справжній, а не формальний характер. Локальний моніторинг забезпечує оновлення змісту ОК на основі сучасних наукових досягнень і тенденцій ринку праці. Високий рівень задоволеності студентів академічною свободою, якістю освітнього процесу, професіоналізмом НПП, освітнім середовищем. Активне залучення здобувачів ОПП до наукових досліджень шляхом участі в наукових гуртках, проблемних групах, наукових семінарах і конференціях, реалізація наукових проєктів якнайкраще вписується у стратегічні цілі ЗВО – наука відповідно до пріоритетів європейського дослідницького простору, студентські формації – майбутнє розвитку регіону. Кафедра фізичної географії ВНУ ім. Лесі Українки є потужним науковим осередком. Тут сформувалась наукова школа гідроекології, геоекології, природокористування та проєктування екологічних мереж (<http://surl.li/muhev>), в рамках якої систематично проводяться наукові семінари актуальної тематики. Освітню і науково-дослідницьку складові забезпечують НПП високої кваліфікації, які успішно поєднують навчально-викладацьку і науково-дослідницьку роботу. Результати роботи НПП над НДР, досвід участі в робочих групах органів місцевого самоврядування, в наукових проєктах, конференціях, семінарах імplementовано у навчальний процес під час локального моніторингу ОПП. Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, вчасно оприлюднюються та знаходяться у вільному доступі. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Для організації і проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування використовується система «Open TEST 2», що забезпечує об'єктивність оцінювання. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій є чіткими та зрозумілими та послідовно дотримуються під час реалізації ОПП. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. На базі ЗВО створено мовні центри, які дозволяють удосконалити навички мовної комунікації. Особливої уваги вартує можливість оздоровлення учасників освітнього процесу на базі «Гарт». Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. У ЗВО розроблено методичні рекомендації щодо дій в умовах воєнного стану.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Унікальністю ОПП Гідрологія є її чіткий регіональний контекст, що забезпечується вивченням ОК8-10. Фокус ОПП спрямований на реалізацію краєзнавчого підходу в дослідженні гідрологічних особливостей Волинської обл. Цілі ОПП та ПРН узгоджуються із Водною стратегією України на період до 2050 р. Запозичення досвіду реалізації аналогічної ОПП Університету ім. А. Міцкевича у Познані шляхом врахування практичної спрямованості, розвитку дослідницьких навичок. Це реалізовано через включення в ОПП ОК5 Кількісні методи в гідрології. Акцентуємо увагу на значних наукових здобутках НПП кафедри фізичної географії. Доведені факти активного залучення здобувачів до наукового пошуку та досліджень. Сильною стороною ОПП є тісна різновекторна співпраця з роботодавцями (залучення їх до проведення занять на умовах погодинної оплати праці, рецензування кваліфікаційних робіт, організації виробничої та переддипломної практик, запрошення на засідання кафедри фізичної географії та зустрічі з групою забезпечення). На географічному факультеті функціонує Рада роботодавців, яка активно долучається до процесу удосконалення акредитованої ОПП. У ЗВО публічно та прозоро проводиться процедура конкурсу на заміщення вакантної посади НПП, що дозволяє відібрати кращих працівників для її успішної реалізації. Відмічаємо високу публікаційну активність викладачів та активне залучення до наукових досліджень здобувачів ОПП, що реалізується у спільних публікаціях та участі в наукових гуртках і проблемних групах. Позитивним аспектом є презентація вибіркового дисциплін під час зустрічей з гарантом та НПП кафедри. Як кращу практику ЕГ відмічає використання дистанційних курсів, розроблених на платформі Moodle. У ЗВО напрацьований інституційний механізм Perezарухування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Акцентуємо увагу на активну участь Відділу міжнародних зв'язків у даному керунку. ЕГ підтвердила факти міжнародної академічної мобільності серед НПП та здобувачів. Відмічаємо позитивний досвід розміщення інформації щодо можливостей неформальної освіти як елементу оцінювання у розрізі кожного ОК на платформі Moodle, в силабусах ОК. На факультеті діє Асоціація випускників. Успішних випускників запрошують на профорієнтаційні заходи та зустрічі зі здобувачами. Їх також долучають до процедур анкетування та вдосконалення ОПП. ЗВО дотримується політики, стандартів академічної доброчесності, що отримало визнання Департаменту освіти Ради Європи (відзнака в конкурсі «Кращі практики із сприяння академічній доброчесності в закладах вищої освіти Європи»). Позитивними аспектами в даному керунку є: практика використання ліцензованого програмного забезпечення StrikePlagiarism, діяльність Школи гарантів, функціонування вебсторінки «Академічна доброчесність» на офіційному сайті ЗВО, проведення щорічного опитування здобувачів «Освіта очима студентів», популяризація та підвищення рівня обізнаності учасників академічності у ході різного роду заходів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ встановлено наявність слабких сторін та запропоновано рекомендації, які дозволять удосконалити якість освіти за даною ОПП. Слабкі сторони: 1) результати анкетування випускників показують, що лише 33% з них працевлаштовано, що додатково підтверджено на зустрічі відповідної фокус-групи. 2) роботодавці відмітили

недостатньо сформовані компетенції здобувачів у напрямку проєктного менеджменту та низький рівень англійської мови в контексті спеціалізованої термінології, що виступає лімітуючим чинником в реалізації міжнародних проєктів.3) невідповідність компетентностей та ПРН ОКЗ їхньому переліку в профілі ОПП.4) Список рекомендованої літератури ОК містить застарілі наукові праці (у силабусах ОК11-12, ОК7, ОК1, ОК8 л-ра, видана після 2010 р. відсутня).5) застарілість та обмежений перелік матеріально-технічних ресурсів, недостатня кількість спеціалізованого програмного забезпечення обмежує успішну реалізацію ОПП.6) недостатнє врахування думки здобувачів та випускників при моніторингу якості освітньої діяльності (запит на збільшення годин практичної підготовки не був врахований). Рекомендації:• продовжити активно залучати здобувачів до участі в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, проєктах, стартапах.•за запитом здобувачів доповнити вибірково блок дисциплін ОК Геоінформаційні системи, Моделювання стану водних екосистем, Водна політика України, Гідрологічне прогнозування тощо• доповнити навчальний контент ОК2 спеціалізованою гідрологічною термінологією, реалізувати плани щодо викладання ОК, окремих тем англійською мовою.• підсилити практичну складову навчання здобувачів за рахунок збільшення кількості кредитів на практику.•під час чергового перегляду програми вступного фахового випробування на 2024 р. розглянути можливість зменшення переліку ОК (гарант ОПП визнала, що обсяг навчального контенту за 33 ОК є надмірним для опанування здобувачами).•упродовж другого семестру 2023-2024 н.р. і в подальшому активізувати роботу щодо реалізації академічної мобільності серед учасників освітнього процесу. Спробувати апробувати практику віртуальної академічної мобільності.• при черговому затвердженні силабусів усунути розбіжності компетентностей та ПРН в силабусі ОКЗ і профілем ОПП.•упродовж наступних 2 років розглянути можливість розширення предметної області ОПП та доповнити її ОК економічного спрямування, на кшталт, Менеджменту водокористування, Економіка водних ресурсів, що дозволить сформувати компетентності міждисциплінарного характеру•до початку II семестру оновити список рекомендованої літератури ОК. •подати заявку та реалізувати міжнародний або грантовий проєкт із залучення закордонних ЗВО • у II семестрі започаткувати практику залучення 1-2 гостьових лекторів із вітчизняних або закордонних ЗВО для проведення онлайн лекцій з фахових дисциплін.•поступово оновлювати та розширювати обладнання лабораторії кафедри фізичної географії та додати спеціалізовані програмні комплекси, наприклад ArcGIS (модулі для просторового та гідрологічного моделювання).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Інтеграція України до ЄС передбачає формування та реалізацію збалансованої політики переходу України до сталого розвитку. У даному контексті підготовка фахівців, компетентних у сфері гідрології та раціонального використання водних ресурсів, є нагальною, своєчасною та затребуваною. Особливим фокусом ОПП, що визначає її унікальність, являється реалізація кращого підходу в дослідженні гідрологічних особливостей Волинської області. Потреба у фахівцях даної спеціалізації саме у Волинському регіоні не викликає сумніву. Акредитована ОПП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, рівень яких дозволяє бути конкурентоспроможним на ринку праці з належним рівнем як професійної компетентності, так і інтелектуальної активності та соціальної складової. Мета і цілі, задекларовані в ОПП, сформульовані чітко, корелюються із Стратегією розвитку ВНУ ім. Лесі Українки на 2020-2024 рр. Пріоритетними напрямками діяльності ЗВО – створення, збереження та поширення знань в природничій, суспільній, соціальній, гуманітарній і технічній наукових сферах та галузях охорони здоров'я і національної безпеки. Активне залучення здобувачів ОПП до наукових досліджень шляхом участі в наукових гуртках, проблемних групах, наукових семінарах і конференціях, реалізація наукових проєктів якнайкраще вписується у стратегічні цілі ЗВО – наука відповідно до пріоритетів європейського дослідницького простору, студентські формації – майбутнє розвитку регіону.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ перевірила, що під час розробки ОПП враховувались думки та побажання всіх груп стейкхолдерів шляхом залучення їх до дискусій, обговорень (<http://surl.li/mrvgi>), семінарів, анкетування (<http://surl.li/mpedv>). На сайті кафедри представлені рецензії та відгуки стейкхолдерів. Позитивною практикою є функціонування Ради роботодавців факультету (<https://is.gd/hUExtv>). Обговорення ОПП та імплементація пропозицій роботодавців запрополювано у витягах засідань кафедри (№1 від 29.08.2023 р.; №9 від 16.05.2022 р.; №12 від 12.05.2021 р.).

Позитивна практика залучення роботодавців (Лисак О., Ганущак М.) до проведення занять на умовах погодинної оплати, що знайшло підтвердження на зустрічі зі студентами. Думка академічної спільноти є ключовим аспектом реалізації ОПП. НПП на систематичній основі долучаються до перегляду, доповнення та оновлення навчального контенту в розрізі ОК, імплементації досвіду підвищення кваліфікації, наукових розробок у навчальний процес (витяги з протоколу засідання кафедри №1 від 29.08.023 р., №11 від 11.05.2020 р., №10 від 22.05.2023 р.). На кафедрі фізичної географії започатковано опитування викладачів (<http://surl.li/mrwnb>), результати якого показали, що у 100% випадках гарант залучає здобувачів, НПП, роботодавців та випускників до формулювання/оновлення цілей та ПРН, перегляду ОПП. 100% опитаних НПП підтвердили, що цілі та ПРН ОПП відповідають тенденціям розвитку регіону і що їх особисті пропозиції враховані під час оновлення ОП. Пропозиції стейкхолдерів враховуються в результаті роботи ЕК. Представлені на запит ЕГ витяги з наказів про затвердження складу ЕК свідчать про залучення проф. ЛНТУ Мольчака Я.О. в якості голови ЕК. Гостьові лекції проводили професори з ЧНУ ім. Ю.Федьковича, ІФНТУНГ. Позитивні відгуки різновекторної співпраці з академічною спільнотою географічного факультету надали на відкритій зустрічі проф. з ТНУ ім. В. Гнатюка, НУВГП. До засідань робочої групи, обговорення, оновлення ОПП Гідрологія долучаються представники Волинської МАН (<https://is.gd/eLpgER>). На зустрічах фокус груп ЕГ переконалась, що здобувачі та випускники є повноцінними учасниками освітнього процесу. Ініційовані ними зміни в ОПП були враховані, про що свідчать витяги з протоколів засідання кафедри і в цілому вони задоволені співпрацею з гарантом та НПП у даному керунку. Зокрема, у новій редакції ОПП знайшли відображення побажання замінити вибіркові ОК Географія рекреаційно-туристського потенціалу України, Водний туризм на ОК Управління водокористуванням та якістю вод, Техніко-економічне обґрунтування та проектування водоохоронних заходів, що забезпечить досягнення ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН9 здобувачами освіти (витяг з протоколу №11 від 11.05.2020 р.). Можемо стверджувати про тісну взаємодію між різними групами стейкхолдерів та кафедрою фізичної географії, що сприяє розумінню цілей та змісту акредитованої ОПП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОПП передбачає здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок у сфері наук про Землю з фокусом на гідрологію, опанування загальними засадами методології наукової та проф. діяльності, набуття інших компетентностей, достатніх для ефективної проф. діяльності в галузі гідрології та управлінні водними ресурсами. Під час розробки та подальшої трансформації ОПП група забезпечення врахувала тенденції та галузевий контекст при формулюванні цілей та ПРН. ЕГ переконалась, що мета програми реалізується шляхом досягнення ПРН (ПРН-1,2,7,10-12 враховують тенденції розвитку спеціальності; ПРН-3-6,8-9,13 – вимоги ринку праці). Перегляд ОПП здійснювався у відповідності до Водної стратегії України на період до 2050 р. (<https://is.gd/Nfuc7h>). Зважаючи на природно-географічні особливості Волинського регіону, історичні аспекти водокористування, наявні сучасні гідрологічні проблеми, виглядає логічним, що ОПП має чіткий регіональний аспект (ОК8-10), вибіркові компоненти (Малі річки України, Проблеми штучних водойм, Небезпечні гідрологічні явища тощо), дозволяють додатково його реалізувати і підсилити формування фахових компетентностей. Роботодавці відмітили, що випускники мають ґрунтовні теоретичні знання і фахові навички, що дозволяють бути конкурентоспроможними на ринку праці. Випускники декларують можливість набуття соціальних м'яких навичок для успішної комунікації та роботи в команді. Систематичні зустрічі з роботодавцями, підтверджує стійкий попит на гідрологів у Волинському регіоні (<https://is.gd/TDd8T2>). Проте, результати опитування показують, що лише 33% випускників працевлаштовані (<http://surl.li/moxag>). ВНУ ім. Лесі Українки співпрацює із ЗВО України та закордону. У звіті СО зазначено про запозичення досвіду реалізації аналогічної ОПП Університету ім. А.Міцкевича у Познані шляхом врахування практичної спрямованості, розвитку дослідницьких навичок, що було підтверджено на зустрічі із гарантом. Це реалізовано через включення в ОПП ОК5 Кількісні методи в гідрології. ЕГ відмітила певну невідповідність стосовно впровадження ОК9. У звіті СО зазначено, що при оновленні ОПП у 2023 р. використано досвід КНУ ім. Тараса Шевченка і уведено ОК9 Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу. Однак, витяг з протоколу засідання кафедри фіз. географії №11 від 11.05.2020 р. засвідчує, що з ініціативи НПП щодо удосконалення змісту ОПП запропоновано перенести ОК Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу з циклу вибіркового до циклу ОК професійної підготовки. Завідувач кафедри запевнив, що результати роботи над НДР «Оцінка гіроекологічного стану і регіональні проблеми раціонального використання та охорони вод Волинської обл.», розробка НПП кафедри наук.-техніч. послуг «Наукове обґрунтування розробки схеми локальної екологічної мережі Луцької міської ТГ» тощо, а також досвід участі НПП в робочих групах органів місцевого самоврядування (з проблем обміління Світіязя, розробці СЕО) будуть враховані при черговому локальному моніторингу ОПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого (магістерського) рівня вищої освіти було затверджено 21.11.2019 р. відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 1453 (<http://surl.li/aevai>). Акредитована ОПП Гідрологія відповідає Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Аналіз матриці забезпечення ПРН показав повну кореляцію зі Стандартом в частині змісту, тривалості навчання та компетентностей. Обов'язкові ОК, включені до ОПП, дозволяють досягти визначених у Стандарті фахових

компетентностей. ЕГ переконала, що загальні та фахові компетентності та ПРН в розрізі силабусів ОК відповідають Стандарту (за виключенням ОК3 Сучасні методики навчання у ЗВО). Перелік компетентностей та ПРН у силабусі ОК3 Сучасні методики навчання у ЗВО зовсім не відповідає компетентностям та ПРН у профілі ОПП Гідрологія і відповідно у Стандарті. Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам Стандарту. Підсумкова атестація відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. На підставі Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/ZwWaa7ej>) робота перевіряється на унікальність за допомогою ліцензійного програмного забезпечення StrikePlagiarism. У п.6.4. Положення прописані граничні відсотки унікальності (для магістерських робіт 85-100% високий рівень, 65-84% середній рівень – робота потребує доопрацювання, 50-64% низький рівень унікальності – робота потребує доопрацювання та повторної перевірки. Під час зустрічі зі здобувачами, останні засвідчили свою обізнаність з нормативною базою, що унормовує запобігання та виявлення академічного плагіату, а також допустимий відсоток запозичень у кваліфікаційній роботі. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої витримані у повному обсязі.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Підтверджена різновекторна співпраця між різними групами стейкхолдерів щодо формулювання цілей ОПП та визначення результатів навчання. Систематичне анкетування представників академічності, здобувачів, випускників, роботодавців, врахування їхніх запитів та рекомендацій сприяють забезпеченню якості вищої освіти та можливості врахування тенденцій ринку праці. ОПП має сформульований фокус, а її розробники розуміють конкурентний контекст Волинського регіону. Цілі ОПП та ПРН узгоджуються із Водною стратегією України на період до 2050 р. (<https://is.gd/Nfyc7h>). ЗВО вдалося продемонструвати врахування досвіду польського ЗВО з реалізації аналогічної ОПП, перейняти аспект практичної спрямованості та розвиток дослідницьких навичок здобувачів. Позитивною практикою є у популяризації знань у галузі гідрології викладачами кафедри під час їхнього залучення у якості експертів у ЗМІ (<https://is.gd/vl7KKx>, <https://is.gd/5KHReL>), проведення різного роду позааудиторних заходів (<https://is.gd/EPOXN3>, <https://is.gd/8fHEuD>, <https://is.gd/mpUvyg>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не виявлено ЕГ рекомендує, з огляду на невисокий ступінь працевлаштування випускників ОПП, упродовж наступних 2 років розглянути можливість розширення предметної області ОПП та доповнити її освітніми компонентами економічного спрямування, на кшталт, Менеджменту водокористування, Економіка водних ресурсів, що дозволить сформувати компетентності міждисциплінарного характеру та підвищити “універсальність” випускників.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За першим підкритерієм ООП відповідає у повній мірі критеріям якості. Особливим фокусом ОПП є реалізація краєзнавчого підходу в дослідженні гідрологічних особливостей Волинської області. Залучення здобувачів ОПП до наукових досліджень шляхом участі в різного роду заходах якнайкраще вписується у стратегічні цілі ЗВО. Під час розробки ОПП враховувались думки та побажання всіх груп стейкхолдерів шляхом залучення їх до дискусій, обговорень, семінарів, анкетування. ОПП має чіткий регіональний аспект (ОК8-10). Аналіз матриці забезпечення ПРН показав повну кореляцію зі Стандартом в частині змісту, тривалості навчання та компетентностей. Обов'язкові ОК, включені до ОПП, дозволяють досягти визначених у Стандарті фахових компетентностей. Повна відповідність критеріям якості за усіма підкритеріями дозволяє ЕГ зробити висновок про відповідність ОПП рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОПП Гідрологія на другому (магістерському) рівні вищої освіти реалізується у ЗВО з 2017 р. У 2020 р. ОПП зазнала оновлення та удосконалення на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого у 2019 р. (<http://surl.li/aevai>). Обсяг ОПП у 90 кредитів ЄКТС відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. При цьому обсяг обов'язкових ОК циклу загальної підготовки складає 17 кредитів, циклу професійної підготовки – 49 кредитів, а вибіркова складова ОПП – 24 кредити. На ОК, які спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 103 Науки про Землю, припадає 66 кредитів ЄКТС (73,3%), частка вибіркової компоненти відповідно складає 26,7%, що у повній мірі відповідає Стандарту спеціальності. Практична підготовка передбачає 10 кредитів ЄКТС. Термін навчання становить 1 рік 4 місяці.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Для змісту ОПП Гідрологія характерна чітка структура, логічність та послідовність у вивченні освітніх компонентів. Структурно-логічна схема засвідчує збалансованість у розподілі ОК за семестрами. Дисципліни вибіркового блоку складають по 8 кредитів ЄКТС кожного семестру. Результати опитування показали 100% рівень задоволеності розподілом часу на вивчення окремих ОК. Логіка вивчення дисциплін була підтверджена 83,3% респондентів (<http://surl.li/moxag>). Практична складова передбачає 10 кредитів ЄКТС. Аналіз матриць відповідності підтверджує відповідність між окремими ОК та компетентностями і ПРН. Синергія ОК сприяє досягненню ПРН, визначених відповідним стандартом. ОК2 Наукова комунікація іноземною мовою та ОК3 Сучасні методики навчання у ЗВО формують суспільно-гуманітарну складову освітнього процесу за акредитованою ОПП. Регіональний аспект чітко прослідковується через вивчення ОК10 Меліорація та ренатуралізація земель, ОК 8 Водне господарство України. Незважаючи на наявність ОК1 Управління проектами, роботодавці відмітили недостатньо сформовані компетенції здобувачів у напрямку проектного менеджменту. Спілкування з випускниками та стейкхолдерами виявило, що доречним було б доповнити навчальний контент ОК2 Наукова комунікація іноземною мовою спеціалізованою гідрологічною термінологією. Альтернативно можна спробувати реалізувати викладання певних тем ОК циклу професійної підготовки англійською мовою (викладачі кафедри мають підтверджений достатній рівень володіння іноземною мовою). Гарант ОПП підтвердила, що у планах на найближчу перспективу є розробка вибіркового курсу Міжнародна гідроекологічна співпраця англійською мовою. Згідно результатів опитування здобувачі та випускники хотіли б додати до ОПП наступні курси: Геоінформаційні системи, Моделювання стану водних екосистем, Водна політика України, Гідрологічне прогнозування (<http://surl.li/moxag>, <http://surl.li/mpedv>). Відповідно до результатів опитування 66,7% магістрів у повній мірі задоволені переліком ОК ОПП для потреб роботи за фахом, 33,3% – частково задоволені (<http://surl.li/moxag>). Наукова складова ОПП представлена досить широко (21 кредит ЄКТС) і реалізується через вивчення ОК4-6. Крім того, виконання наукових досліджень здійснюється під час проходження виробничої практики з фаху, переддипломної практики з написання кваліфікаційної роботи і власне підготовки кваліфікаційної роботи магістра. На онлайн-зустріч з гарантом ЕГ переконалась у постійному локальному моніторингу стосовно змісту та наповнення ОПП, що має відображення у протоколах засідання кафедри фізичної географії. Обговорення результатів анкетувань різних груп стейкхолдерів на засіданнях кафедри фізичної географії носять системний характер.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП Гідрологія у повній мірі відповідає предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. ОПП формує релевантний перелік ОК, синергія яких дозволяє досягти компетентностей та ПРН, передбачених Стандартом. Особливість ОПП полягає у підготовці фахівців у сфері дослідження проблем геосфер, раціонального використання водних ресурсів, необхідних для подальшої наукової діяльності та виконання завдань інноваційного характеру відповідного професійного рівня, здатних вирішувати проблеми водокористування. ОК8, ОК10 забезпечують виразний регіональний аспект ОПП, що реалізується в ході дослідження гідрологічних особливостей Волинської області. ОК4-6 відповідають набуттю методичного і технологічного інструментарію, необхідного для застосування на практиці у майбутній професійній діяльності. ОК7, ОК9 забезпечують реалізацію теоретичного змісту предметної області, в розрізі якого засвоюються теоретичні поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів. ЕГ відмічає позитивну практику доповнення списку рекомендованої літератури закордонними виданнями та джерелами іноземною мовою (ОК1, ОК4-6, ОК10), що безумовно сприяє більш широкому пізнанню предметної області через знайомство з працями закордонних фахівців у галузі. Разом з тим, варто відмітити, що список рекомендованої літератури в розрізі усіх ОК включає застарілі наукові праці. Позаяк, є приклади, коли силабус ОК (ОК11-12, ОК7, ОК1, ОК8 тощо) містить літературу до 2010 року включно, що унеможливує слідувати сучасним тенденціям та трендам при підготовці конкурентоспроможних фахівців, затребуваних на ринку праці.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у

обсязі, передбаченому законодавством.

У ЗВО діє Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/ToSJSi>), Положення про індивідуальний навчальний план студента (<https://is.gd/trQRDd>). Крім того, можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється п.9.9 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/SoXXVt>). Інформування здобувачів про вибіркові ОК та їх зміст здійснюється через Каталог вибіркових ОК (<https://is.gd/4gK1uS>), який містить відповідну інформацію за всіма ОПП. Силабуси усіх вибіркових ОК професійного спрямування розміщено у профілі ОПП Гідрологія на сайті географічного факультету (<http://surl.li/mpiqqh>). Під час онлайн-зустрічей ЕГ переконалась, що здобувачі, які навчаються за ОПП Гідрологія, повністю реалізують своє право на формування індивідуальної освітньої траєкторії через академічну свободу у виборі тематики кваліфікаційної роботи магістра, наукового керівника, напряму наукового пошуку, бази проходження практики, а також освітніх компонентів вибіркової складової ОПП. За результатами анкетування 94% здобувачів реалізує вільний вибір дисциплін вільного вибору (<https://is.gd/Y8PZ47>). Механізм вибору ОК вільного вибору є прозорим та зрозумілим для всіх учасників академічної спільноти. Вільний вибір освітніх компонентів здобувачів магістрів повинен складати не менше 23 кредитів ЄКТС. Він здійснюється через особистий кабінет здобувача у системі ПС-Журнал успішності-Web. На зустрічі з ЕГ здобувачі повідомили, що реалізують право вибору дисциплін вільного вибору упродовж першого тижня навчання, згодом на початку весняного семестру, зазвичай у квітні-травні, який передусє навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Дисципліни вибіркового блоку представлені в єдиному університетському каталозі (<https://is.gd/4gK1uS>). Як зазначила начальник навчального відділу він щорічно переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог. Вибіркові ОК, які подаються на оновлення вибіркового пулу проходять ретельну експертизу та затверджуються до 15 грудня. Позитивним аспектом є презентація вибіркових дисциплін під час зустрічей з гарантом та НПП кафедри, що отримало підтвердження на зустрічах зі здобувачами та випускниками.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка у ВНУ ім. Лесі Українки унормована Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (п.5.4) (<https://is.gd/SoXXVt>), а також Положенням про проведення практики здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/7yGxMI>). Відповідно до Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/61924A>) обсяг практичної підготовки повинен бути не менше як 10 % від загальної кількості кредитів навчального плану. У випадку акредитованої ОПП ця норма витримана (обсяг практичної підготовки становить 10 кредитів ЄКТС). Додатково практична підготовка реалізується під час виробничих екскурсій, систематичність проведення яких декларували учасники фокус-груп здобувачів, випускників та роботодавців. Позитивним моментом є наявність на географічному факультеті відповідальної особи – керівника практики від факультету, в компетенції якого здійснення організаційної та консультаційної підтримки здобувачів на підготовчому етапі практики, під час та на завершальному етапі оформлення звітних документів. Силабуси програм практик представлені у вільному доступі на сайті кафедри. Крім того, на сторінці кафедри фізичної географії розміщено номенклатуру підприємств, з якими укладено угоди про співпрацю в рамках проходження практичної підготовки здобувачів (<http://surl.li/mpiqqj>). Під час зустрічі роботодавці підтвердили факт систематичного проходження практик магістрами-гідрологами на базі їхніх підприємств. Вони засвідчують, що рівень теоретичної підготовки здобувачів є ґрунтовним, що дозволяє значно швидше оволодіти практичними навичками і досить якісно виконувати поставлені завдання. На запит ЕГ представлено документи, які засвідчують ефективність здобуття практичних навичок здобувачами вищої освіти. Індивідуальні завдання є релевантними, оновлюються щороку та враховують індивідуальні запити і здібності здобувачів. Об'єктивність захисту звітів практики забезпечується діяльністю комісії, яка формується із декана факультету, завідувача кафедри фізичної географії та керівника практики від факультету. Результати анкетувань показали, що 44% здобувачів у повній мірі задоволені обсягом практичних знань і навичок, що передбачає практична підготовка за ОПП, 50% задоволені частково (<https://is.gd/Y8PZ47>). Опитування випускників засвідчило, що можливість здобути компетенції, необхідні для подальшої роботи за фахом під час проходження практики, були реалізовані на 100% (<http://surl.li/moxag>). На основі запитів здобувачів, а також, керуючись побажаннями роботодавців та випускників, варто розглянути можливість збільшення кількості кредитів на практичну підготовку.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За ОПП Гідрологія формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти забезпечують, як загальні, так і професійні компетентності, які набуваються поступово, зокрема, під час викладання ОК циклу загальної підготовки (Управління проєктами, Наукова комунікація іноземною мовою, Сучасні методики навчання у ЗВО, Методологія та організація наукових досліджень у галузі знань). Формами набуття soft skills, окрім практичних занять (<http://surl.li/mpiqqj>), виробничої практики з фаху (<http://surl.li/mpiqqn>), є участь здобувачів у наукових конференціях, круглих столах (<https://cutt.ly/zwWbcxvf>), фестивалях науки, тижнях науки, інтелектуальних іграх («HydroQuiz» (<https://is.gd/O1WICO>)), виїзних практичних заняттях (<http://surl.li/mpiqqi>), виробничих екскурсій (<http://surl.li/mpiqqm>), реалізація проєктів (<http://surl.li/mpiqqt>) тощо. Крім того, формуванню soft skills сприяє

діяльність проблемних груп та наукових гуртків (<https://cutt.ly/mwQe7L8J>). Долучається до формування м'яких навичок і студентська наукова спільнота ВНУ ім. Лесі Українки. Так, за ініціативи Ради молодих вчених ЗВО проведено майстер-клас із риторики для молодих науковців «Мистецтво говорити» (<http://surl.li/mpnrpq>). У силабусах окремих ОК, зокрема, Водне господарство України зазначені методи навчання, які використовуються під час викладання ОК, і сприяють набуттю soft skills. На зустрічі з НПП завідувач кафедри зазначив, що розвитку соціальних навичок приділяють чимало уваги. Спілкування ЕГ зі здобувачів виявило, що вони мають можливість формувати та розвивати soft skills, як під час аудиторних навчальних занять, так і в позааудиторний час, особливо під час проходження виробничої практики.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт наразі відсутній. Для визначення кваліфікації та компетентностей використовують Національний класифікатор України «Класифікатор професій ДК 003:2010».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Механізм визначення реального обсягу навчального навантаження здобувачів вищої освіти, співвіднесення обсягу окремих ОК в межах ОПП визначений у Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/61924A>). Відповідно до зазначеного Порядку аудиторне навантаження коливається в розрізі 34-50% від загального обсягу (виходячи з 16-18 год. тижневого навантаження). Кількість годин самостійної роботи в розрізі кожного ОК прописана у силабусах навчальних дисциплін. ЕГ переконалась, що за акредитованою ОПП дотримано вимоги щодо нормування часу та обліку годин навчального навантаження. Обсяг ОПП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і є цілком достатнім для досягнення цілей та ПРН. Обсяг окремих ОК визначається колегіально на засіданні кафедри фізичної географії. Вибіркова компонента ОПП має однаковий обсяг (по 4 кредити ЄКТС). ОК циклу професійної підготовки мають здебільшого 5 або 7 кредитів ЄКТС. На онлайн-зустрічах випускники та власне керівник виробничої практики з фаху задекларували потребу у збільшенні кількості кредитів на практичну підготовку. Щорічне опитування «Освіта очима студентів», яке проводиться навчально-методичним відділом забезпечення якості вищої освіти, показало, що 63% магістрів, що навчаються за даною ОПП, задоволені вибором спеціальності та організацією навчального процесу, 31% скоріше задоволені, ніж не задоволені. 75% респондентів позитивно оцінює ефективність індивідуальної та самостійної роботи здобувача; 87% здобувачів вважає достатньою кількість та обсяг консультацій з навчальних дисциплін (<http://surl.li/mphea>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО розроблено Положення про підготовку здобувачів ВНУ ім. Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://cutt.ly/fwQeI22v>). Крім того, на географічному факультеті реалізується практика здобуття освіти з елементами дуальної форми навчання за іншими спеціальностями. Підготовка здобувачів ОПП Гідрологія за дуальною формою освіти наразі не здійснюється. Зі слів завідувача кафедри фізичної географії на сьогодні є певні напрацювання у даному керунку, триває підготовчий переговорний процес з ПАТ «Волиньгаз» щодо можливостей реалізації дуальної освіти. Відповідно до результатів опитування роботодавців 73,3% підприємств готові співпрацювати із ЗВО за моделлю дуальної освіти (<http://surl.li/mpedv>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП Гідрологія має чітку структуру, її обсяг відповідає вимогам законодавства, Стандарту та предметній області спеціальності. Синергія ОК сприяє досягненню ПРН, визначених відповідним Стандартом. Фокус ОПП має чіткий регіональний аспект (ОК10, ОК8, ОК6). ЕГ відмічає позитивну практику включення у список рекомендованої л-ри видань інозем. мовою (ОК1, ОК4-6, ОК10). 94% здобувачів реалізує вільний вибір ОК вибіркового блоку (<https://is.gd/Y8PZ47>). Позитивом є презентація вибіркового ОК під час зустрічей з гарантом, НПП, що отримало підтвердження на зустрічах фокус-груп. На географічному факультеті є керівник практики від факультету, в компетенції якого здійснення організац. та консультац. підтримки здобувачів на всіх етапах проходження практики. Формами набуття soft skills, окрім практичних занять, виробничої практики з фаху (<http://surl.li/mpnrga>), є участь здобувачів у наукових конференціях, круглих столах, фестивалях науки, інтелектуальних іграх (<https://is.gd/O1WICO>), виїзних практичних заняттях (<http://surl.li/mpnli>), виробничих екскурсій

(<http://surl.li/mpnmh>), реалізація проектів, діяльності проблемних груп та наукових гуртків (<https://cutt.ly/mwQe7L8J>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Роботодавці відмітили недостатньо сформовані компетенції здобувачів у напрямку проектного менеджменту та низький рівень англійської мови в контексті спеціалізованої термінології, що виступає лімітуючим чинником в реалізації міжнародних проектів. ЕГ рекомендує: 1) До початку наступного н.р. реалізувати на практиці плани щодо викладання ОК, окремих тем англійською мовою. Доречно доповнити навчальний контент ОК2 спеціалізованою гідрологічною термінологією. 3) До початку наступного н.р. реалізувати на практиці плани щодо викладання ОК, окремих тем англійською мовою. 5) Зважаючи на наявність єдиного університетського каталогу вибіркових дисциплін, для розширення контингенту здобувачів з інших спеціальностей до початку процедури вибору ОК пропонуємо презентувати вибіркові ОК на сторінках кафедри у соцмережах. 6) На основі запитів здобувачів, побажань роботодавців, випускників розглянути можливість збільшення кількості кредитів на практичну підготовку. 7) Розширити перелік вибіркових професійно орієнтованих ОК (на запит здобувачів, випускників <http://surl.li/moxag>) у строки, передбачені нормативними документами ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОПП та окремих ОК повністю відповідає вимогам якості. ОПП Гідрологія має чітку структуру, логічність та послідовність у вивченні освітніх компонентів, зміст програми відповідає предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. Аналіз матриць відповідності підтверджує кореляцію між окремими ОК та компетентностями і ПРН. ЕГ переконалась у постійному локальному моніторингу стосовно змісту та наповнення ОПП, що має відображення у протоколах засідання кафедри фізичної географії. Механізм вибору ОК вільного вибору є прозорим та зрозумілим для всіх учасників академії. Формами набуття soft skills є практичні заняття, виробнича практика з фаху, участь здобувачів у наукових конференціях, круглих столах, фестивалях науки, тижнях науки, інтелектуальних іграх, проблемних групах та наукових гуртках, виїзних практичних заняттях, виробничих екскурсій, реалізація проектів. Зазначені вище позитивні сторони та практики в контексті критерію 2, а також незначні недоліки, що можна усунути у короткий термін, дають підстави ЕГ визначити відповідність за критерієм 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Умови та правила прийому на навчання на акредитовану ОПП підпорядковані загальним Правилам прийому до ВНУ ім. Лесі Українки в 2023 р. (<https://is.gd/D2UPk5>), які, в свою чергу, розроблені відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 р., (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року № 276 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 28 березня 2023 року за № 519/39575). Правила прийому оприлюднені на офіційній сторінці ЗВО у вкладці «Вступнику» (<https://cutt.ly/8wWnF8dm>). Позитивною практикою є наявність на сайті кафедри фізичної географії рубрики «Інформація для абітурієнтів. Вступна кампанія 2023 р.» (<https://cutt.ly/NwWnGowI>), де, окрім Правил прийому зібрана корисна довідкова інформація щодо термінів, алгоритму подання документів, розкладів проведення консультацій та вступних випробувань тощо, що дає можливість потенційним вступникам без обмеження мати доступ до інформаційних ресурсів. Правила прийому до ВНУ ім. Лесі Українки щорічно переглядаються, оновлюються та оприлюднюються в терміни згідно вимог чинного законодавства. В ході зустрічей та аналізу відомостей СО, нормативних документів ЗВО ЕГ переконалась, що Правила прийому є чіткими, зрозумілими для абітурієнтів та не містять дискримінаційних положень. Підставами для зарахування на навчання за ОПП Гідрологія у 2023 р. були результати фахового іспиту, ЄВІ та мотиваційного листа або виключно за результатами мотиваційного листа (на небюджетну конкурсну пропозицію), так як спеціальність 103 Науки про Землю віднесена до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка. У 2022 р. – результати фахового іспиту та мотиваційного листа.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На думку ЕГ зміст вступного фахового випробування на ООП Гідрологія (<https://cutt.ly/WwWn9oEY>), який включає навчальний контент з 33 ОК, є дещо зavelиким для опанування здобувачами, особливо, якщо йдеться про здобувачів, які вступають за схемою перехресного вступу. Програма фахового вступного випробування розміщена на сайті Приймальної комісії у вільному доступі. Вона складається із тематичного викладу змісту ОК, списку рекомендованої літератури (284 позиції), критеріїв оцінювання. Додатково критерії оцінювання фахового іспиту можна знайти на сайті Приймальної комісії (<https://cutt.ly/pwWn9bYu>). Позитивною практикою вважаємо розміщення на сторінці Приймальної комісії орієнтовного пулу тестових завдань, які складають фахове вступне випробування. Відповідно до нормативних документів ЗВО фахове вступне випробування здійснюється у вигляді тестування, яке відбувається на базі Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування. Зі слів секретаря приймальної комісії вступний фаховий іспит відбувається в очному форматі, що в певній мірі обмежує можливість здобувачів, які в силу обставин сьогодення перебувають за межами України. Програма ЄВІ створена з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень В1-В2). Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетентності уніфіковано за видами і формами завдань. Вона оприлюднена у вільному доступі на сайті Приймальної комісії (<https://cutt.ly/ywWn21Ek>). На зустрічах фокус-груп ЕГ пересвідчилась, що оновлення та перегляд навчального контенту та тестових завдань фахового вступного випробування відбувається щорічно групою забезпечення ОПП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ВНУ ім. Лесі Українки напрацьований інституційний механізм перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності: Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях (<https://is.gd/SoXXVt>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://is.gd/qnCooR>), Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (<https://is.gd/d7mD4F>). Доступність інформації для учасників освітнього процесу забезпечується відкритістю доступу до відповідних нормативних документів на сайті ЗВО у вкладці «Нормативно-правова база» (<https://is.gd/TBUw9j>). До участі у програмах кредитної мобільності допускаються здобувачі, які перебувають щонайменше на 1 курсі денної чи заочної форм навчання, добре володіють відповідною іноземною мовою; мають середній бал із освітніх компонентів на рівні щонайменше 79 балів; не перебувають в академічній відпустці на момент виїзду. Процедура відбору кандидатів складається із трьох етапів (Попередній відбір кандидатів на підставі поданих документів та створення рейтингу кандидатів; Безпосередній відбір за участю комісії з відбору кандидатів до участі у програмі академічної мобільності; Погодження списку кандидатів із ЗВО-партнером). Основними формами академічної мобільності учасників освітнього процесу є: навчання, мовне стажування, практики, літні школи тощо. Здобувачка Журба Д. мала досвід участі у роботі літньої школи «Environment and civilization. GEOGRANU for sustainable development» в Університеті імені Адама Міцкевича у Познані (<https://cutt.ly/QwWQpnPa>), що підтверджено відповідним сертифікатом (<https://cutt.ly/KwWQaGkc>). На запит ЕГ представлено документи, що підтверджують участь НПП у міжнародних стажуваннях (Стельмах В., Тарасюк Н., Нетробчук І.). Завідувач кафедри став учасником і доповідачем V Crenological Conference «Springs – an underestimated phenomenon of nature» (<http://surl.li/mkmih>), що відбувся у Польщі. Здобувачі обізнані з можливостями академічної мобільності, що підтверджено на зустрічах з ЕГ. Інформацію черпають з різних каналів комунікації, зокрема, через викладачів, представників студентського самоврядування (онлайн-презентація на тему «Академічна мобільність: бар'єри та виклики на шляху реалізації» (<https://cutt.ly/8wQeFWnu>)), повідомлень деканату, зустрічей з працівниками відділу міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/GwWQhCzq>), віртуальної дошки оголошень даного відділу (<https://cutt.ly/vwWQkRg8>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті учасниками освітнього процесу імплементовано у Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки і (<https://is.gd/d7mD4F>). Рішення про валідацію результатів неформальної/інформальної освіти ухвалює предметна комісія, яка складає відповідний протокол відповідно до п. IV Положення на підставі аналізу результатів навчання та їх відповідності силабусу ОК. Обов'язковою процедурою є індивідуальна співбесіда предметної комісії зі здобувачем освіти. Відповідно до п.9.7 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/SoXXVt>) у межах навчального року ЗВО може визнати результати навчання, набуті в неформальній та/або інформальній освіті, в обсязі не більше як 10% загального обсягу кредитів, передбачених ОПП – не більше ніж 5 кредитів на другому (магістерському) рівні. Процедура поширюється на обов'язкові та вибіркові ОК навчального плану ОПП з другого семестру навчання. На ОПП задокументована практика застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Здобувачі Кушнірук В., Магдюк Д., Лешошук О. після завершення вивчення курсів «Наука повсякденного мислення», «Візуалізація даних», «Медіаграмотність для освітян», «Управління проєктами» реалізували право визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті та отримали можливість часткового перезарахування окремих тем з ОК3, ОК5, ОК7-8.

Відповідні заяви, розпорядження та протоколи розміщені у вкладці «Неформальна освіта» кафедри фізичної географії (<https://cutt.ly/kwWmDk1q>). Силабуси небагатьох ОК (ОК5-6) містять приклади конкретних курсів, прослухавши які можна скористатись правом перезарахування результатів навчання в неформальній/інформальній освіті. Зі слів представника бібліотеки ЗВО забезпечує вільний доступ до різноманітних навчальних платформ, де можна реалізувати можливості неформальної освіти. На зустрічах зі здобувачами та випускниками ЕГ підтвердила факт володіння вичерпною інформацією стосовно можливості перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти та позитивну практику реалізації такого права здобувачами. Популяризація неформальної освіти серед здобувачів відбувається в рамках круглих столів («Інструменти реалізації неформальної освіти» для здобувачів першого, другого і третього рівнів вищої освіти ОПП Гідрологія, Фізична географія та Науки про Землю. <https://cutt.ly/ewQeJyyz>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Зручною є навігація на сайті Приймальної комісії ВНУ ім. Лесі Українки (<https://vstup.vnu.edu.ua/>), де у зручному форматі представлена вичерпна інформація для абітурієнтів на здобуття різних рівнів освіти. У ЗВО працює механізм повного або часткового перезарахування результатів, здобутих у неформальній освіті. ЕГ переконала у наявності таких фактів, як документально, так і під час живого спілкування з представниками фокус груп. Для більш чіткого розуміння аспектів реалізації інформальної та неформальної освіти на сайті кафедри фізичної географії розміщено інформацію про можливості перезарахування визначених курсів неформальної освіти, нормативну основу такого перезарахування, зразок необхідних документів у вкладці «Неформальна освіта». Можливість розширити номенклатуру фахових компетенцій здобувачі реалізують під час міжнародної академічної мобільності (Журба Д. участь у роботі літньої школи у Польщі).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не виявлені Рекомендуємо: 1) у процесі чергового перегляду змісту силабусів на наступний 2024-2025 н.р. розглянути можливість деталізувати перелік курсів, опанування яких може посилити формування загальних та спеціальних компетенцій у здобувачів, у розділі «Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента»; 2) упродовж другого семестру 2023-2024 н.р. і в подальшому активізувати роботу щодо реалізації академічної мобільності серед учасників освітнього процесу як на базі українських ЗВО, так і закордонних ЗВО на підставі діючих договорів. Спробувати апробувати практику віртуальної мобільності, яка передбачає можливість відвідування здобувачами занять у рамках 1-2 курсів в українських ЗВО-партнерах за аналогічною ОП на основі попереднього співставленням та узгодженням навчальних планів; 3) під час чергового перегляду програми вступного фахового випробування на 2024 р. розглянути можливість перегляду переліку ОК у бік зменшення (у редакції 2023 р. їхня кількість становить 33), що дасть можливість розширити контингент здобувачів, зокрема тих, які вступають за схемою перехресного вступу.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Діє консультативний центр для абітурієнтів. Програма фахового вступного випробування розміщена на сайті Приймальної комісії у вільному доступі. У ЗВО напрацьований інституційний механізм перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. На ОПП задокументована практика застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Відтак, аналіз сильних сторін та відсутність недоліків за Критерієм 3 дають підстави визначити його відповідність рівню В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналізуючи звіт СО, зустрічі ЕГ із фокус-групами, встановлено, що форми та методи навчання і викладання регулюються нормативно-правовими документами, а саме Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/SoXXVt>), положенням про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/8ZND8G>) та Положенням про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/A3K4kt>). На зустрічі ЕГ з НПП з'ясовано, що основними формами навчання за ОПП є лекції, практичні роботи, самостійна та індивідуальна робота, консультації, практики, контрольні заходи та кваліфікаційна робота. Форми і методи контролю за ОК детально прописані у силабусах дисципліни і відповідають нормативним документам ЗВО. Для змішаної та дистанційної форми навчання ЗВО впровадив наступні платформи Zoom, Microsoft Office 365 (Teams) та Moodle. На зустрічі ЕГ та представників структурних підрозділів було продемонстровано електронний курс із ОК Водне господарство України. Отримано позитивні відгуки від здобувачів та НПП щодо використання платформи Moodle. ЗВО щорічно проводить опитування щодо рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання (Освіта очима студентів), яка підтверджується на зустрічі фокус-груп. Аналіз результатів опитування знаходиться за посиланням (<https://is.gd/Y8PZ47>). ЕГ з'ясувала що академічна свобода здобувачів освіти реалізується через можливість вибору дисциплін, індивідуальних варіантів виконання практичних робіт, вибору бази виробничої практики та вибору теми кваліфікаційних робіт. Для НПП академічна свобода реалізується шляхом формування індивідуального плану та навчального навантаження, вибору форм і методів подачі лекційного матеріалу, підвищення фахової кваліфікації та тематики наукових досліджень, що з'ясовано на зустрічах ЕГ та НПП. Аналізуючи вище наведене ЕГ встановила, що форми та методи навчання і викладання за даною ОПП сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання представлена у формі силабусів. На сайті ВНУ ім. Лесі Українки у вкладці «Гідрологія» (<https://is.gd/Zc3H13>) наведено перелік нормативних освітніх компонентів та вибіркового компонентів. Кожна дисципліна (ОК) представлена у формі силабуса. На зустрічі ЕГ із здобувачами встановлено, що інформацію про методи навчання за кожним ОК можна знайти в силабусах, що розміщені на сайті університету. Також інформацію щодо навчання, форм та критеріїв оцінювання можна отримати на першому занятті з дисципліни, яка вивчається. На зустрічі ЕГ та НПП з'ясовано, що на вступному занятті здобувачам вищої освіти надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання за ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

НПП, які забезпечують ОПП Гідрологія проводять наукові дослідження за спеціальністю та публікують власні результати у фахових журналах, завдяки чому мають змогу забезпечити поєднання навчання і досліджень в освітніх компонентах. У силабусах ОК 4 Методологія та організація наукових досліджень у галузі, ОК 5 Кількісні методи в гідрології, ОК 8 Водне господарство України, ОК 9 Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу, ОК 10 Меліорація та ренатуралізація земель список джерел містить наукові праці науково-педагогічних працівників. На відкритій зустрічі ЕГ продемонстровано науково-дослідний проєкт студентів-гідрологів під назвою «Яку воду п'ють Лучани?» та презентація під назвою «Реалізація наукових проєктів на кафедрі фізичної географії Волинського національного університету ім. Лесі Українки». Слід відмітити, що НПП приймають активну участь в реалізації наукових проєктів, проведенні конференцій та семінарів на базі кафедри, надають науково-технічні послуги, приймають участь у робочих групах, що створюється органами місцевої влади та самоврядування. За результатами досліджень приймають участь у міжнародних та закордонних конференціях та публікуються в наукометричних базах Scopus та WoS. За період з 2019-2023 рр. НПП кафедри опублікували разом із здобувачами 75 наукових праць, а саме 35 статей та 40 тез доповідей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ ознайомилась із силабусами дисциплін за ОПП Гідрологія та засвідчує, що в більшості ОК відбувається оновлення змісту освіти на основі сучасних досягнень. Є кілька силабусів, які потребують в цьому плані покращення (ОК1 Управління проєктами, ОК2 Наукова комунікація іноземною мовою, ОК 11 Виробнича практика з фаху, де у списку зустрічаються джерела 2002, 2003, 2008 р., які є базовими та не відповідають викликам сьогодення). На основі співставлення силабусів та наукових профілів НПП, ЕГ мала змогу переконатись, що зміст багатьох ОК оновлюється на основі власних наукових досліджень та публікацій, а також за результатами участі у конференціях, семінарах, стажуваннях та підвищеннях кваліфікації, зокрема на платформі Prometheus.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

НПП мають хороший міжнародний досвід наукової діяльності, в т.ч. участь у засіданні 62-ї сесії Президії Міжурядової гідрологічної програми в штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі (В. Фесюк), участь у міжнародному проекті «Промоція та захист природної спадщини міських річок та прибережних територій Жешува та Луцька» (Польща, З. Карпюк) міжнародних літніх школах Університету імені Адама Міцкевича в Польщі (В. Стельмах та Д. Журба). На зустрічах ЕГ із здобувачами встановлено, що вони добре знають про можливості, пов'язані з інтернаціоналізацією, але поки не готові до таких проектів, в основному через організаційні труднощі та воєнний стан. Інтернаціоналізація студентської діяльності відбувається через публікації та участь у конференціях за кордоном (Д. Мусійчук).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною ОПП Гідрологія є розроблення та впровадження сертифікованих дистанційних курсів на платформі Moodle, змістове наповнення яких дозволяє здобувачам у зручний для них позааудиторний час освоювати необхідні ПРН. Після змістової експертизи та ряду атестацій електронним курсам може присвоюватись гриф «Рекомендовано Вченою радою» або «Затверджено Вченою радою». НПП активно залучаються до реалізації наукових проектів, організації та проведення конференцій та семінарів на базі кафедри, надають науково-технічні та консультативні послуги, приймають участь у робочих групах територіальних громад, що дозволяє поєднувати навчання, викладання та дослідження, а також якісно оновлювати зміст ОК. Як позитивну практику відмічаємо поєднання наукових досліджень з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО (участь у міжнародних літніх школах, міжнародних проектах). Гарною практикою є залучення здобувачів до наукових досліджень, які відображені у спільних наукових публікаціях з НПП та матеріалах конференцій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Суттєвих недоліків у контексті Критерію 4 не виявлено. 1. Список рекомендованої літератури ОК містить застарілі наукові праці, які є базовими та не відповідають викликам сьогодення (у силабусах ОК11-12, ОК7, ОК1-2, ОК8 л-ра, видана після 2010 р. відсутня). ЕГ рекомендує при черговому перегляді ОПП оновити силабуси ОК. ЕГ прослїдувала невідповідність компетентностей та ПРН ОК3 їхньому переліку в профілі ОПП. Відтак, при черговому затвердженні силабусів усунути розбіжності компетентностей та ПРН в силабусі ОК3. 2. Враховуючи міжнародну співпрацю ЗВО та науково-педагогічний потенціал фахівців, які залучаються до реалізації ОПП Гідрологія, ЕГ рекомендує подати заявку та реалізувати міжнародний або грантовий проект із залучення закордонних ЗВО. 3. Підсилити академічну мобільність здобувачів упродовж наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання та викладання в розрізі акредитованої ОПП відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, обираються викладачами на засадах академічної свободи. Щорічно проводить опитування серед здобувачів на предмет задоволеності методами навчання і викладання. Зміст ОК оновлюється на основі наукових досліджень та публікацій науково-педагогічних працівників, а також за результатами їхньої участі у конференціях, семінарах, стажуваннях та підвищеннях кваліфікації тощо. НПП мають хороший міжнародний досвід наукової діяльності. Відтак, ОПП Гідрологія за Критерієм 4 відповідає заявленому рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Нормативно-правова база ЗВО налічує низку положень щодо форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання, а саме Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/SoXXVt>), положення про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання (<https://is.gd/A3K4kt>), Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/eC82Pn>), Положення про дистанційне навчання у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/8ZND8G>). Проаналізувавши вище наведене та отримавши детальні пояснення НПП, ЕГ встановила, що основними формами контрольних заходів є поточний (проміжний) та підсумковий (кінцевий) контроль. Семестрові заліки та іспити проводяться в усній чи письмовій формах та складаються студентами в період заліково-екзаменаційних сесій, згідно з затвердженим графіком навчального процесу та розкладом занять. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою. У випадку, якщо здобувач набрав менше як 60 балів його бали анулюються, відповідно, він складає залік чи іспит під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліків або іспитів з кожної ОК дозволяється не більше двох разів. Більш детальна характеристика розподілу балів за кожен вид навчальної роботи (поточний і підсумковий контроль), наведена в силабусах дисциплін. Інформація про форми контрольних заходів, розподіл загальної кількості балів є доступною для усіх учасників навчального процесу знаходиться на сайті географічного факультету, в силабусах дисциплін та доводиться здобувачам на першому занятті, що з'ясовано на зустрічах ЕГ із НПП та студентів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ з'ясувала, що атестація здобувачів за ОПП Гідрологія відбувається у формі публічного захисту магістерської роботи, що відповідає Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю. За три тижні до захисту здобувачі повідомляють про основні положення роботи та проводиться попередній захист кваліфікаційної роботи, а сама робота оприлюднюється в Електронному фонді університету. Основними вимогами до написання кваліфікаційної роботи є дотримання академічної доброчесності усіх учасників навчального процесу. Вчасне консультування керівників кваліфікаційної роботи та відповідно перевірки здобувачем на плагіат. На фокус-групах підтверджено що здобувачі добре поінформовані щодо академічної доброчесності. На запит ЕГ були надані підтвердуючі документи щодо перевірки робіт на плагіат, накази на затвердження тем магістерських робіт та склад ЕК. За результатами захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією, приймається рішення про присудження освітньої кваліфікації (магістр з наук про Землю зі спеціалізації «Гідрологія») і вручення диплома державного зразка.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ проаналізувала нормативно-правову базу ВНУ ім. Лесі Українки, яка знаходиться у розділі “Нормативно-правова база” за наступним посиланням (<https://is.gd/VuAsOD>). Правила проведення поточного та підсумкового контролю є зрозумілими та доступні для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. На зустрічах ЕГ із здобувачами та НПП усі учасники освітнього процесу знають про порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. При виникненні таких ситуацій здобувачі освіти можуть повідомити про конфліктні ситуації через скриньки довіри на географічному факультеті або через електронну скриньку довіри (<https://is.gd/hUExtv>, <https://is.gd/wfUwaN>) та залишити повідомлення на вебсторінці Антикорупційне законодавство у вкладці «Повідомити про корупцію» (<https://is.gd/lj5Yot>). Оскарження результатів оцінювання контрольних заходів та врегулювання конфліктів інтересів на ОПП Гідрологія не було. Щорічно ЗВО здійснює анкетування здобувачів з метою підвищення якості та об'єктивності оцінювання контрольних заходів. На зустрічі ЕГ із здобувачами вищої освіти з'ясовано, що НПП вчасно інформують та дотримуються зазначених вимог, які прописні у силабусах дисциплін, здійснюють прозоре оцінювання набутих знань за відповідними ОК.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Усі учасники освітнього процесу під час реалізації ОПП Гідрологія чітко дотримуються розроблених у ВНУ ім. Лесі Українки та введених в дію документів, що регулюють політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Це Кодекс академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/VQPC8c>), Положення про Комітет з етичних досліджень ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/54jNW7>), Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/pMJ6CM>), Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних

працівників ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/7XCLOh>), Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) (<https://is.gd/UOkKjh>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ ім. Лесі Українки, яке передбачає п'ять рівнів забезпечення якості освіти, включаючи академічну доброчесність (<https://is.gd/oexhMR>). ЗВО використовує інформаційні технології, які дозволяють перевіряти кваліфікаційні роботи на предмет унікальності, а саме ліцензоване програмне забезпечення StrikePlagiarism. На зустрічі ЕГ із здобувачами та НПП отримано підтвердження щодо використання програмного забезпечення StrikePlagiarism. ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти через різноманітні проекти, інформаційно-консультативний супровід, вебінари, тренінги. НПП беруть участь у круглих столах, де обговорюють доброчесність у науковій діяльності та дослідницькій кар'єрі. За час дії ОП фактів щодо порушень академічної доброчесності виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Навчальний процес за ОПП Гідрологія відповідає студентоцентрованому підходу та дозволяє об'єктивно оцінити здобувачів за відповідними формами та критеріями, які передбачені у силабусах дисциплін. Позитивна практика полягає в систематичному проведенні опитувань стосовно рівня задоволеності та обізнаності здобувачів у формах контрольних заходів та критеріїв оцінювання. ЗВО різнопланово популяризує академічну доброчесність серед учасників академічності через їхню участь в проектах, вебінарах, круглих столах, тренінгах, інформаційно-консультативний супровід. Позитивною практикою є використання скриньок довіри на географічному факультеті та електронних скриньок довіри, де здобувачі можуть залишити свої листи щодо проявів корупції за ОК. Хорошою практикою є використання ліцензованого програмного забезпечення StrikePlagiarism для перевірки кваліфікаційних робіт на їх унікальність та оприлюднення їх в Електронному фонді університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На думку ЕГ слід в силабусах дисципліни додати розділ "Політика дисципліни", де прописати основні положення, якими регулюються вирішення конфліктів, доброчесність тощо. Це полегшить роботу здобувачам щодо опрацювання значної нормативно-правової бази ЗВО з даного питання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ встановила, що контрольні заходи, викладання та оцінювання за ОПП відповідають студентоцентрованому підходу. Тісна співпраця між підрозділами університету дозволяє проводити зрозумілу політику щодо дотримання академічної доброчесності, яка викладена у низці нормативно-правових документів. Враховуючи позитивні практики, сильні та слабкі сторони, ЕГ прийшла до висновку, що ОПП Гідрологія за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Підготовку здобувачів вищої освіти за ОПП Гідрологія здійснюють професійні кваліфіковані НПП, які забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН. ЕГ проаналізувала дані Таблиці 2, зокрема, відповідність освіти, наукового ступеня та вченого звання ОК; тематику публікацій НПП та їхню відповідність ОК, яку забезпечують НПП; силабуси навчальних дисциплін ОПП; тематику та строки підвищення кваліфікації та її відповідність ОК. Освітній процес на ОПП забезпечують 9 НПП, з-поміж яких 2 доктори наук (22%), 7 кандидатів наук (78%). НПП кафедри реалізують НДР "Оцінка гідроекологічного стану і регіональні проблеми раціонального використання та охорони вод Волинської області" (керівник проф. Фесюк О.). Відмічаємо високу публікаційну активність викладачів. Силами НПП кафедри фізичної географії упродовж 2019-2023 рр. опубліковано 44 статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, 32 статті співавторстві зі здобувачами у вітчизняних наукових фахових виданнях. Систематично на кафедрі фізичної географії проводяться наукові семінари (<https://cutt.ly/FwQrqU2N>), під час яких обговорюються актуальні проблеми гідрологічного науки, і результати яких

імplementуються у навчальний процес. Здобувачі вищої освіти та випускники ОПП на фокус-групах підтвердили високий рівень викладання навчальних дисциплін. На основі проведеного аналізу ЕГ прийшла до висновку, що академічна та професійна кваліфікація НПП, які забезпечують освітній процес на ОПП знаходиться на високому науково-педагогічному рівні, відповідає навчальним дисциплінам, які вони викладають та відповідає п. 38 Ліцензійних умов.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП регулюється нормативно-правовими документами, а саме Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://is.gd/Iomd6m>). На зустрічі ЕГ із структурними підрозділами, а саме відділ кадрів підтверджено процедуру добору НПП, яка наводиться в звіті СО. Слід зауважити, що ЗВО практикує 3 та 5 річні контракти, що визначається відповідними показниками НПП (рейтинг викладача) та дозволяє забезпечити необхідний рівень фаховості претендентів та стимулює до професійного росту. ЕГ прийшла до висновку, що конкурс на заміщення посади НПП відбувається публічно та прозоро за затвердженою процедурою ЗВО.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ проаналізувала звіт СО та з'ясувала, що для забезпечення ПРН на ОПП залучаються стейкхолдери до освітнього процесу, які мають належний досвід та відповідні укладені двосторонні договори про співпрацю, які розміщені на сторінці кафедри (<https://is.gd/VvxebK>). На зустрічі із роботодавцями всі заявлені доповідачі підтвердили, що активно співпрацюють із ОПП Гідрологія у питаннях організації та реалізації освітнього процесу, а саме залучаються до розробки та обговорення змісту ОПП (відділ ведення водного кадастру, моніторингу вод та басейнової взаємодії РОВР у Волинській області, відділ екології Луцької міської ради, Волинський обласний центр з гідрометеорології), проведення аудиторних занять (відділ гідрологічного прогнозування Волинського обласного центру з гідрометеорології, відділ екології Луцької міської), під час проходження виробничої та переддипломної практики (Волинська обласна МАН, відділ екології Луцької міської ради, Волинський обласний центр з гідрометеорології, Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА), під час проведення навчальних екскурсій (Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області). Спількування ЕГ з роботодавцями підтвердило, що вони зацікавлені у підготовці більшої кількості висококваліфікованих спеціалістів та задоволені високим рівнем підготовки здобувачів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ВНУ ім. Лесі Українки залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків і представників роботодавців та використовує науковий та виробничий потенціал для покращення освітнього процесу. Так, за даною ОПП проведено низка практичних занять за ОК Управління природоохоронною діяльністю та ОК Кількісні методи в географії, які проведені стейкхолдерами та онлайн-семінари на тему «Досвід реалізації міжнародних проєктів в ІФНТУНГ на прикладі проєкту HE-CROSS», «Розвиток транскордонного співробітництва щодо популяризації об'єктів історичної та культурної спадщини на транскордонній території Румунії й України», «Заплави річок», які провели заслужені діячі галузі. Гарною практикою є залучення до захисту кваліфікаційних робіт у складі комісії експертів галузі. На зустрічі із здобувачами отримано підтвердження щодо залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток НПП у ВНУ ім. Лесі Українки регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://is.gd/ZFfeR8>). На зустрічі ЕГ із фокус-групами, встановлено, що ЗВО сприяє формуванню професійних навичок викладачів шляхом підвищення кваліфікації, як в Україні так і за її межами, про що свідчать відповідні сертифікати отримані НПП. На запит ЕГ гарантом ОПП надано скан-копії відповідних документів. Слід відмітити активну участь Відділу міжнародних зв'язків університету, який здійснює підбір та організацію участі НПП у міжнародних програмах. На базі ЗВО створено мовні центри СВІТ, які дозволяють отримати або покращити знання з іноземних мов. Все вищенаведене сприяє професійному розвитку, відповідає потребам та інтересам НПП та впливає на реальне підвищення якості викладання за ОПП Гідрологія.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Матеріальне та моральне стимулювання розвитку викладацької майстерності регулюється Колективним договором ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/BsNE93>) та Положення про рейтингове оцінювання працівників (<https://is.gd/CcxBb2>). На зустрічі ЕГ із структурними підрозділами та НПП з'ясовано, що за публікації в наукометричних базах Scopus та WoS квартал (Q1) авторський колектив отримує матеріальну винагороду. НПП мають можливість кар'єрного росту шляхом захисту докторських дисертацій, які також преміюються ЗВО. Також в ЗВО діє моральне стимулювання викладачів, яке супроводжується грамотами, подяками, дипломами та нагрудними знаками.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою ЗВО є проведення щорічного рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних і наукових працівників, які задіяні до реалізації ОПП. Слід відмітити, що на даній ОПП існує тісна взаємодія з стейкхолдерами, професіоналами-практиками та експертами галузі, які фахово надають рекомендації та долучаються до освітнього процесу не тільки через проведення онлайн-семінарів та зустрічей в розрізі практик, виробничих екскурсій, а здійснюють викладання спеціалізованих дисциплін на умовах погодинної оплати. Заслужує на увагу висока публікаційна активність викладачів. Систематичне проведення наукових семінарів гідрологічної тематики. Високий професіоналізм НПП підтверджує факт їхнього залучення до складу робочих груп що створюються органами місцевої влади та самоврядування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліків не виявлено. Разом з тим, ЕГ рекомендує подальше стимулювання НПП до участі в міжнародних програмах академічного обміну. У другому семестрі розглянути можливість залучити до проведення онлайн лекцій з фахових дисциплін 1-2 гостьових лекторів, як із вітчизняних, так і закордонних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Рівень кваліфікації НПП за акредитованою ОПП у повній мірі відповідає Критерію 6. Для якісної реалізації ОПП у ЗВО запроваджено щорічне оцінювання викладачів, яке дає можливість відібрати кращих фахівців галузі. Діє механізм мотивації НПП, що сприяє професійному розвитку та кар'єрному росту. Зважаючи на загальну відповідність освітньої діяльності вимогам підкритеріїв за Критерієм 6, ЕГ робить висновок про його відповідність рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також наявні навчально-методичні матеріали дозволяють забезпечити освітній процес за ОПП Гідрологія. Освітня програма реалізується на базі кафедри фізичної географії географічного факультету ВНУ ім. Лесі Українки, яка знаходиться в навчальному корпусі №2 (С). Також, освітній процес за даною освітньою програмою частково реалізується на базі Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування, який в своєму підпорядкуванні має 6 комп'ютерних класів на 103 комп'ютери та 3 мультимедійні аудиторії на 600 посадкових місць. ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано Навчально-наукову лабораторію краєзнавчих, географічних, картографічних і гідроекологічних досліджень кафедри фізичної географії, яка забезпечена необхідною комп'ютерною технікою, а також містить наступне обладнання: анемометр, цифровий термометр, барометр, цифровий мікроскоп, термометр Савінова, електронні ваги, термогігрометри, вимірювачі кислотності ґрунту, дночерпалка ГР-91, гідрометричні прилади для вимірювання швидкості течії тощо. Також, було показано геологічний кабінет, в якому наявні великі колекції мінералів та гірських порід. Окрім цього, значні колекції як мінералів, так і гірських порід виставлені в Геологічному музеї. Однак, продемонстроване обладнання,

на думку ЕГ, потребує оновлення та розширення, що покращить оволодіння здобувачами вищої освіти практичних навичок. Завідувач кафедри та інші науково-педагогічні та адміністративні представники кафедри підтверджують необхідність оновлення відповідного обладнання. Програмне забезпечення, яке використовується в освітньому процесі, представляє безкоштовні програмні комплекси QGIS, Google Earth Pro, PSPP, Statistica. Здобувачі та випускники на зустрічах з ЕГ вказали, що при створенні карт, також, користувались програмним забезпеченням MapInfo і хотіли би, щоб під час навчання використовувалось більше спеціалізованого програмного забезпечення. У ВНУ ім. Лесі Українки розвинена інфраструктура: навчальні корпуси, гуртожитки, спортивний комплекс, їдальні, хаби, база практики та лінгвістичні центри. Бібліотека Університету (<https://library.vnu.edu.ua/>) налічує понад 850 тисяч примірників документів, як на паперових, так і електронних носіях. Навчально-методичні матеріали розміщуються в інституційному репозитарії (<https://evnuir.vnu.edu.ua/>) та на навчальній платформі Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ВНУ ім. Лесі Українки забезпечує безоплатний доступ усіх учасників освітнього процесу до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів. В університеті створено електронне середовище за допомогою сервісу Microsoft 365. Кожному здобувачу, науково-педагогічному та адміністративному працівнику створюється електронна корпоративна пошта, за допомогою якої надається доступ до всіх електронних ресурсів університету та навчальної платформи Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>). Університет також надає безоплатний доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. У кожному навчальному корпусі є точки доступу до Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище у ВНУ ім. Лесі Українки є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Безпечність середовища регламентується наступними нормативними документами: Статут Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/Xp1zZM>), Правила внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/MtDUbl>). В університеті функціонує відділ охорони праці, яким розроблені інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки тощо. Відповідальними особами на факультеті проводяться інструктажі із записами у відповідних журналах. На час дії воєнного стану в навчальному корпусі №2 (С) обладнано укриття. Позитивною практикою є розміщення на сайті географічного факультету Рекомендації щодо дій в умовах воєнного стану (<https://app.box.com/s/r1p1dzfhnt1hb3xa7gk5iwyvx98jjsyo>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ВНУ ім. Лесі Українки надає всебічну підтримку здобувачам вищої освіти, що навчаються за ОПП Гідрологія. Необхідна інформація щодо освітнього процесу розміщується на сторінці географічного факультету (<https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/heohrafichnyy-fakultet>) та на сторінці кафедри фізичної географії у Wiki-енциклопедії (<https://is.gd/ptYYuk>). Розклад навчання розміщено на стенді біля деканату географічного факультету, а також в університеті функціонує електронний розклад (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>). Спількування здобувачів щодо освітніх та організаційних питань з науково-педагогічними та адміністративними працівниками відбувається, як безпосередньо в офлайн-форматі під час навчальних занять та консультацій, так і за допомогою електронної пошти, чатів в месенджерах або платформи Moodle. Організаційну підтримку також надають органи студентського самоврядування – Студентська рада та Первинна профспілкова організація студентів (<https://vnu.edu.ua/uk/studentske-samovryaduvannya>). Органи студентського самоврядування знаходяться в тісному зв'язку з адміністрацією факультету/університету та здобувачами вищої освіти. Так, за сприяння органів студентського самоврядування функціонують студентські ініціативи для позаурочної діяльності: волонтерський рух, літературний, дебатний та туристичний клуби. Соціальна підтримка надається Відділом молодіжної політики та соціальної роботи (<https://vnu.edu.ua/uk/viddil-molodizhnoyi-polityky-ta-sotsialnoyi-roboty>). Здобувачам вищої освіти пільгових категорій соціальна підтримка надається у вигляді виплати соціальної стипендії та першочерговому поселенні до гуртожитків університету. ЗВО надає можливості для оздоровлення здобувачам на базі практики табору «Гарт» (<https://vnu.edu.ua/uk/baza-praktyk-taboru-hart>). Психологічну підтримку здобувачам надає психологічна служба (<https://vnu.edu.ua/uk/psykholohichna-roboty>), якою можуть проводитись як індивідуальні консультації, так і групові тренінги.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ВНУ ім. Лесі Українки створює умови для реалізації права на освіту особам з особливими фізичними потребами. Так, згідно з Правилами внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/MtDUbl>), Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/bvKHUб>) для осіб з особливими потребами можливе навчання за індивідуальним планом чи індивідуальним графіком, в тому числі за допомогою платформ дистанційного навчання. Окрім цього, навчальні корпуси, зокрема корпус №2 (С), обладнані зовнішніми пандусами і ліфтами (<https://vnu.edu.ua/uk/tekhnichnyy-zvit-pro-stan-budivelnykh-konstruktsiy-shchodo-dostupnosti-dlya-osib-z-invalidnistyu>). Також, в університеті створено Інклюзивний хаб для соціалізації осіб з інвалідністю. Прикладів навчання осіб з особливими освітніми потребами за даною освітньою програмою не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) регламентуються наступними нормативними документами: Статут Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/Xp1zZM>), Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/TC5QWc>), Правила внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/bO2Lzh>), Антикорупційна програма Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/LZR4Ze>). Так, згідно з нормативними актами, при виникненні конфліктної ситуації будь-якого характеру здобувач вищої освіти або співробітник може подати звернення до голови Студентської ради, або голови первинної профспілкової організації студентів, або керівника структурного підрозділу або ректора Університету. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ повідомили, що знають процедуру дій у разі виникнення конфліктних ситуацій, і додали, що учасник освітнього процесу може залишити анонімне звернення за допомогою Скриньки довіри, як в паперовому (розташована біля деканату географічного факультету), так і електронному вигляді за посиланням https://docs.google.com/forms/d/1yLqVsIwO68WsDJwx9oA6kG3bolQREDROoMx3oxlu2Ng/viewform?edit_requested=true.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ВНУ ім. Лесі Українки створює належні умови для реалізації освітнього процесу за ОПП Гідрологія за допомогою розвиненої інфраструктури у вигляді гуртожитків, навчальних корпусів, лабораторій, бібліотеки, музеїв та спортивного комплексу, до якої мають доступ всі учасники освітнього процесу. Університет надає доступ учасникам освітнього процесу до наукометричних баз Scopus та Web of Science. ЗВО забезпечує різнопланову підтримку здобувачів не тільки під час проведення навчальних занять і консультацій, а і в позаурочній діяльності. Особливої уваги вартує можливість оздоровлення здобувачів на базі практики табору «Гарт». Всі учасники освітнього процесу обізнані щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій. Окремо варто зазначити, що анонімні звернення можна подати через Скриньку довіри, як в паперовому, так і електронному вигляді.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкими сторонами ОПП Гідрологія в контексті Критерію 7 ЕГ вважає застарілість та обмежений перелік матеріально-технічних ресурсів та недостатню кількість спеціалізованого програмного забезпечення, яке використовується під час реалізації освітньої програми. Так, під час освітнього процесу використовується невеликий перелік гідрологічного та гідрометеорологічного обладнання, а програмне забезпечення налічує обмежену кількість неспеціалізованих комплексів, таких як QGIS, Google Earth Pro, PSPP, Statistica. ЕГ рекомендує поступово оновлювати та розширювати обладнання Навчально-наукової лабораторії краєзнавчих, географічних, картографічних і гідроекологічних досліджень кафедри фізичної географії та додати спеціалізовані програмні комплекси, наприклад ArcGIS (модулі для просторового та гідрологічного моделювання) та інші. Це надасть змогу здобувачам вищої освіти вдосконалювати практичні навички.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та наявні матеріально-технічні ресурси відповідають вимогам за Критерієм 7. ОПП Гідрологія має ряд сильних сторін та позитивних практик: розвинена інфраструктура, доступ для учасників освітнього процесу до наукометричних баз, всебічна підтримка здобувачів вищої освіти, зрозумілі процедури вирішення конфліктних ситуацій. Однак, присутні недоліки, які можуть бути усунені в короткий строк: застарілість обладнання та обмеженість спеціалізованих програмних комплексів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм регламентуються наступними документами: Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_perehliad_zakryttia_OP.pdf), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/lpcbv>), Порядок формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньотворчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/jzeXvd>). Так, відповідно до чинних положень та інших нормативних документів ОПП Гідрологія була оновлена у 2023 році. Стейкхолдерами було внесено ряд пропозицій на засіданні кафедри фізичної географії (Витяг з протоколу засідання кафедри фізичної географії №10 від 22.05.2023 р. (<https://is.gd/dfIXil>)). Представником Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області було запропоновано ввести ОК Меліорація та ренатуралізація земель», а представником здобувачів – вилучити ОК Педагогічна практика з циклу професійної підготовки. Ці пропозиції були ухвалені і відображені в ОПП Гідрологія 2023 року. Після цього освітня програма була затверджена на засіданні Вченої ради університету 25.05.2023 р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучаються до процесів забезпечення якості вищої освіти декількома шляхами. Основним шляхом залучення здобувачів до процедур забезпечення якості є участь в опитуваннях. Так, щороку проводиться університетське опитування «Освіта очима студентів». Результати опитування публікуються у вигляді презентацій та звітів на сторінці Навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти (<https://vnu.edu.ua/uk/navchalno-metodychnyy-viddil-zabezpechennya-yakosti-vyshchoyi-osvity>). Окрім цього, факультетами проводяться опитування в розрізі освітніх компонентів, результати яких розміщуються на сторінці географічного факультету (<https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/heohrafichnyy-fakultet>). Також, існує практика залучення здобувачів вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування до засідань кафедри, Вченої ради факультету та Університету. Так, до складу Вченої ради географічного факультету входять представники студентської ради, наукового товариства аспірантів і студентів, студентського профбюро та здобувачів вищої освіти. Також, здобувачі можуть вносити свої побажання щодо покращення освітнього процесу та якості вищої освіти, в цілому, за допомогою скриньки довіри та в ході міжособистісної комунікації з викладачами та адміністративним персоналом кафедри/факультету. Однак, під час зустрічі ЕГ з випускниками, останніми було вказано, що пропозиції щодо розширення переліку програмного забезпечення та збільшення кількості годин на практики, але ці пропозиції не були враховані.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ВНУ ім. Лесі Українки залучає роботодавців до процесів перегляду освітніх програм. Так, на географічному факультеті функціонує Рада роботодавців. Від спеціальності 103 Науки про Землю до ради роботодавців входить заступник начальника Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області, який, також, входить до робочої групи при розробленні та перегляді ОПП Гідрологія (<https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/heohrafichnyy-fakultet>). Окрім цього, на кафедрі фізичної географії, яка реалізує освітню програму, існує практика збирання рецензій та відгуків від роботодавців. Рецензії та відгуки розміщуються на сторінці кафедри на офіційному веб-сайті (<https://vnu.edu.ua/uk/chairs/fizichnoyi-geografiyi>) та на сторінці Wiki (<http://surl.li/msqfh>). Також, представники роботодавців запрошуються на засідання кафедри фізичної географії. На засіданні кафедри 22 травня 2023 року представники РОВР у Волинській області запропонували запровадити вивчення ОК Меліорація та ренатуралізація земель та ОК Управління проектами (https://wiki.vnu.edu.ua/images/8/84/Vytiah_z_protokolu_pro_zatverdzhennia_OPP_Gidrologiia_magistr_103_Nauky_pro_Zemliu_2023.pdf). Ці пропозиції були реалізовані в ОПП Гідрологія 2023 року.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ВНУ ім. Лесі Українки існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Відповідальними за комунікацію з випускниками є викладачі кафедри фізичної географії та представники адміністрації географічного факультету. Під час зустрічі з ЕГ випускники повідомили, що підтримують контакти з представниками кафедри за допомогою телефонного зв'язку, соціальних мереж та месенджерів. Інформація про випускників-гідрологів та інтерв'ю з ними розміщені на сторінці кафедри (<https://is.gd/Rca1kp>). Також, в університеті діє асоціація випускників (<https://vnu.edu.ua/uk/vstupne-slovo-rektora>), де кожен випускник може заповнити анкету для подальшої взаємодії із закладом освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основним структурним підрозділом у ВНУ ім. Лесі Українки, який займається підтриманням функціонування системи якості вищої освіти, є Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (<https://vnu.edu.ua/uk/navchalno-metodychnyy-viddil-zabezpechennya-yakosti-vyshchoyi-osvity>). Навчально-методичний відділ у співпраці з іншими структурними підрозділами, адміністраціями факультетів, гарантими ОПП та студентським самоврядуванням проводять моніторинг якості освітньої діяльності на декількох рівнях. Однак, одним із найдієвіших методів, який дозволяє виявити недоліки і на них відреагувати є проведення опитувань. Так, щорічно навчально-методичним відділом із забезпечення якості вищої освіти проводяться опитування здобувачів вищої «Освіта очима студентів». Результати опитування аналізуються як в розрізі всього університету, так і по факультетах. Під час опитування, яке відбулося в 2022-2023 навчальному році, третина здобувачів відповіла, що не знають або не можуть дати точного визначення поняття «індивідуальна освітня траєкторія». Гарант ОПП запевнила, що зі здобувачами проводились консультації щодо цього питання. А на зустрічі з ЕГ, здобувачі підтвердили, що знають, яким чином формується індивідуальна освітня траєкторія і який механізм вибору ОК вибіркової складової ОПП. Однак, за результатами того ж опитування на питання «Що, на Вашу думку, допоможе поліпшити організацію навчального процесу та сприятиме оптимізації методів навчання та викладання (напишіть Ваші пропозиції)?» двоє здобувачів відповіли, що хотілось би більше практики. А на питання «Чи достатньою, на Вашу думку, є кількість практичних (лабораторних) занять та й взагалі практики?» 13% здобувачів відповіли, що ні.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП Гідрологія другого (магістерського) рівня вищої освіти проходила процедуру акредитації в 2018 році. Зауваження та пропозиції, сформульовані під час акредитації, були зібрані та враховані. Відповідно до пропозицій і зауважень була підсилена профорієнтаційна робота, була підсилена публікативна активність науково-педагогічних працівників, активізована робота щодо розробки та видання підручників і навчальних посібників, розширена передплата на фахові періодичні видання в гідрологічній галузі. Окрім цього, у ВНУ ім. Лесі Українки функціонує Школа гарантів (<https://vnu.edu.ua/uk/navchalno-metodychnyy-viddil-zabezpechennya-yakosti-vyshchoyi-osvity>), учасники якої в тому числі займаються моніторингом реалізації рекомендацій ЕГ та ГЕР щодо якості ОП, які проходили процедуру акредитації.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ВНУ ім. Лесі Українки сформована культура якості, яка сприяє розвитку ОПП Гідрологія та освітньої діяльності за цією програмою. Так, система забезпечення якості вищої освіти функціонує на п'яти рівнях (<https://is.gd/oexhMR>): здобувачі вищої освіти; гарант ОПП та науково-педагогічні працівники; адміністрація та Вчена рада факультету; структурні підрозділи університету; Наглядова рада, Ректорат та Вчена рада Університету. Всі учасники освітнього процесу розуміють необхідність і важливість процедур, які забезпечують якість освітньої програми та освітнього процесу в цілому. Окрім цього, науково-педагогічні працівники кафедри фізичної географії підтримують контакти з роботодавцями та академічним персоналом інших закладів вищої освіти. Однак, ЕГ відмітила недостатню комунікацію адміністрації зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування та випускниками в контексті моніторингу та забезпечення якості вищої освіти за ОПП Гідрологія.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ВН ім. Лесі Українки створена система якості, яка сприяє розвитку ОПП Гідрологія. Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти проводить різномісний моніторинг якості освітньої діяльності. Позитивною практикою в контексті Критерію 8 ЄГ вважає проведення щорічного опитування здобувачів «Освіта очима студентів». Аналіз результатів опитування проводиться як в розрізі всього університету, так і окремих ОПП. Також, сильною стороною ОПП є тісна співпраця з роботодавцями та введення представника роботодавців до робочої групи. Сильною стороною в контексті даного Критерію є отримання відзнаки ЗВО в конкурсі «Кращі практики із сприяння академічній доброчесності в закладах вищої освіти Європи» від Департаменту освіти Ради Європи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами ОПП в контексті Критерію 8 є недостатнє врахування думки здобувачів вищої освіти та випускників при моніторингу якості освітньої діяльності. Так, побажання щодо збільшення годин на практичні заняття та розширення переліку програмних комплексів були передані, як в усній формі, так і під час опитувань здобувачів. Однак, ці побажання не були враховані. ЄГ рекомендує використовувати ширший інструментарій для залучення здобувачів вищої освіти до процедур покращення якості освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП Гідрологія відповідає рівню В за Критерієм 8. У освітньої програми є ряд сильних сторін та позитивних практик, до яких ЄГ відносить створену систему забезпечення якості вищої освіти, яка дозволяє проводити різномісний моніторинг якості освіти. Однак, присутні певні недоліки, які можуть бути усунені в короткий строк.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є доступними та регламентуються наступними нормативними документами: Статут Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/Xp1zZM>), Колективний договір на 2021-2025 роки між Уповноваженою власником Волинського національного університету імені Лесі Українки та Профспілковим комітетом працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/Koldog20201-2025new_zi%20zminatny.pdf), Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/bvKHUb>), Положення про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/x1tEsY>), Правила внутрішнього розпорядку Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/bO2Lzh>) та іншими документами. Всі нормативні документи є доступними для всіх учасників освітнього процесу, та розміщуються на офіційному веб-сайті Університету (<https://vnu.edu.ua/uk/zahalna-informatsiya>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сторінці «Громадське обговорення ОП» офіційного веб-сайту ВНУ ім. Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/uk/hromadske-obhovorennya>) не менше, ніж за місяць до затвердження освітньої програми розміщується відповідні проекти освітніх програм. Окрім цього на громадське обговорення розміщується навчальний план та анкета для надання пропозицій зацікавленими особами (https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=UyHPee_cNk6rjllICyNmqrOeOCTc9VVHqP5VooX4I1hUMEJBWFBMSFZKVKtJWkLJUURRUoc1NTlIQy4u).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП Гідрологія розміщена на сторінці каталогу освітніх програм та вибіркового освітніх компонентів (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/hidrolohiya-plan-zatv-2023-r-0>). На цій сторінці, також, розміщені інформація про освітню програму, навчальний план та силабуси як основних, так і вибіркового освітніх компонентів. Окрім цього, освітня програма та інформація про неї розміщені на сторінці кафедри фізичної географії у Wiki-енциклопедії (<https://is.gd/iP1CSd>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами в контексті Критерію 9 є наявність чітких і зрозумілих правил і процедур, які охоплюють нормативно-правові акти ЗВО. Вся документація розміщена на офіційному веб-сайті університету. Проект освітньої програми не менше, ніж за місяць до затвердження також публікується на сайті. Окрім проекту ОПП на сторінці Громадського обговорення, публікується проект навчального плану за цією ОПП та анкета для надання пропозицій для покращення ОПП та навчального плану. Інформація щодо освітньої програми та освітнього процесу загалом розміщена не тільки на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://vnu.edu.ua/>), а і на сторінках Wiki-енциклопедії (<https://is.gd/iP1CSd>), де доступна не тільки для безпосередніх учасників освітнього процесу, а і для всіх зацікавлених осіб.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП Гідрологія та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають Критерію 9 та мають взірцевий характер. Взірцевість підтверджується наступним: наявністю нормативно-правових актів, які визначають правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, та публікацією їх на офіційному веб-ресурсі університету; оприлюдненням та наявністю на веб-сайті не тільки проектів освітніх програм, а і проектів навчальних планів, анкет для пропозицій, а також силабусів усіх ОК як обов'язкової, так і вибіркової складової на весь період навчання; наявністю всієї необхідної інформації щодо освітньої програми та діяльності за нею не тільки на офіційному веб-сайті університету, а і на Wiki-сторінці факультету і кафедри, де вона доступна для всіх зацікавлених осіб.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мельник Надія Вікторівна

Члени експертної групи

Багрій Сергій Михайлович

Дроздова Анжеліка Володимирівна